

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci žalobce: **T. K.**, nar. ..., e.č. ..., st. příslušnost Arménská republika, t.č. na adrese Pobytové středisko Kostelec nad Orlicí, Rudé armády 1000, 517 41 Kostelec nad Orlicí, zast. Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem v Praze 2, Helénská 1799/4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, IČ 00007064, Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 5. 2016, č. j. OAM-175/ZA-ZA05-ZA14-R2-2012,

t a k t o :

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou žalobou namítal žalobce nezákonnost shora identifikovaného rozhodnutí, jímž mu žalovaný neudělil na základě žádosti mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Žalobce měl za to, že závěry správního orgánu ani v novém rozhodnutí nestojí na řádně zjištěném skutkovém stavu. Správní orgán dokazování přes výtky Nejvyššího správního soudu nepřizpůsobil v rozporu s § 2 odst. 4 správního řádu konkrétně sděleným důvodům žadatele, na které se zprávy obstarané správním

orgánem specificky nezaměřují, resp. není jich dostatečné množství. Žalobce poukazoval ve správním řízení na obavu z pronásledování z důvodu konverze ke křesťanství, která je příslušníky jeho jezídké komunity sankcionována. Dále poukazoval na problémy s otcem ve vztahu k této události, kdy navíc matka stěžovatele byla zřejmě obětí domácího násilí. Jako poslední důvod žalobce uváděl svoje zásadní zdravotní problémy, kdy by neměl v Arménii přístup k efektivní lékařské péči.

Žalobce shrnul stěžejní výtky Nejvyššího správního soudu, které měly správní orgán navigovat v dalším správním řízení. Nejvyšší správní soud žalovanému zejména vytkl naprostou absenci zpráv, které by se problematice jezídké komunity v Arménii a případné konverzi jezídů věnovaly. Dále také žalovanému vytkl, jakým způsobem učinil závěry k efektivitě ochrany ze strany arménských úřadů. Soud doslova uvedl: *“Žalovaný odkázal stěžovatele na ochranu poskytovanou státními orgány v zemi původu, a to přesto, že stěžovatel jejich účinnost ve správním řízení kontinuálně zpochybňoval. Nejvyššímu správnímu soudu nadto neuniklo, že tvrzení stěžovatele jsou potvrzována rovněž informacemi o zemi původu shromážděnými žalovaným v průběhu správního řízení - viz k tomu blíže dále. Dále žalovaný uvedl také to, že tvrzení stěžovatele o pronásledování ze strany jeho otce je nepodložené. Z úřední činnosti mu nicméně muselo být známo, že matka stěžovatele v paralelně vedeném řízení poukazovala na incident, při kterém měla být napadena ruský mluvčím mužem. Tvrdila, že se jednalo o osobu, která byla vyslána jejím bývalým manželem (otcem stěžovatele), aby ji zabil. Uvedené žalovaný rovněž ve svém rozhodnutí nijak nerefletoval. Jak bude uvedeno dále, žalovaný ve svých úvahách odhlédl od informací nacházejících se ve výše uvedených zprávách, které poukazují na zásadní nedostatky v činnosti policejních složek v zemi původu stěžovatele. Předmětné zprávy mimoto poukazují také na stigmatizaci žen trpících domácím násilím, které se neobrací na státní orgány se žádostí o pomoc. Tyto zprávy naopak neobsahují jakoukoliv zmínku o postavení jezídů v zemi původu stěžovatele a vnitřních vztazích v jezídké komunitě. Je sice pravdou, že videozáznam předložený stěžovatelem, který měl potvrzovat krutost jezídů, nebyl záznamem události, které by se odehrály v Arménii, přesto měl vést žalovaného k ověření skutečnosti, zda by podobné násilnosti nemohly přicházet v úvahu právě také v zemi původu stěžovatele. Žalovaný nicméně nejenže zcela odhlédl od předmětné nahrávky, nýbrž neučinil ani žádný krok k tomu, aby získal informace o současném postavení jezídů, kteří konvertovali k jinému náboženství, v Arménii.”*

Žalovaný však v novém rozhodnutí dle přesvědčení žalobce svá pochybení nenapravit. Informace o zemi původu, jakkoliv aktualizované v podobě zprávy o stavu lidských práv Human Rights Watch 2016 a Amnesty International 2016, se opětovně specificky netýkají důvodů předestřených žalobcem. Jediná zpráva zaměřená na otázku jezídké komunity a konverze je informace Ministerstva zahraničních věcí, která navíc obavy spíše potvrzuje. Žalovaný se detailně této části žádosti již nevěnoval a zaměřil se v detailním rozboru na otázku domácího násilí. Ta však byla v případě žádosti žalobce podstatně méně relevantní, než otázka konverze.

Žalobce zdůraznil, že v napadeném rozhodnutí tak k otázce pronásledování z důvodu náboženství opětovně zaznívají tytéž nepodložené závěry, že sice Ústava Arménie zaručuje svobodu vyznání a žalobce (resp. správní orgán hovoří spíše o jeho matce) se měl kam obrátit o pomoc. Není přitom specifikováno, jakou konkrétní

pomoc má správní orgán na mysli, zda materiální či ochranu před pronásledováním (str. 6 napadeného rozhodnutí). Správní orgán pak dovozuje, že žalobci v každém případě nehrozilo či nebude hrozit takové příkoří, které by bylo možno označit za pronásledování. Žalovaný přitom obavy žalobce ničím nevyvrátil, spíše naopak stručná informace Ministerstva zahraničních věcí dává žalobci za pravdu, správní orgán přesto se stejnými obecnými argumenty žádost podruhé zamítl.

Žalobce měl za to, že správní orgán také ve svých úvahách zcela odhlédl od skutečnosti, že pronásledování může mít „mírnější“ podoby než jen například mučení a nelidské zacházení. Odkázal přitom na ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu. Obdobně dle článku 9 kvalifikační směrnice za pronásledování je třeba považovat nejen závažná porušení základních lidských práv typu intenzivního fyzického násilí, ale i obdobná o jednání, která jsou obdobně závažná svým opakováním (článek 9 odst. 1 písm. a)) nebo ve svém souběhu (článek 9 odst. 1 písm. b)) směrnice). Typicky mezi taková jednání dle Kvalifikační směrnice patří právě „právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem.“ I dílčí opatření mohou být ve výsledku chápány jako pronásledování, když tyto ústrky dosáhly slovy Nejvyššího správního soudu: *„takové intenzity a systematičnosti, že u dotčené osoby ve zcela zásadní míře snižují kvalitu prožívání a berou životní perspektivu a že v ní vyvolávají silný pocit celkové bezvýchodnosti a beznadějnosti její situace. Navíc intenzita uvedených ústrků musí být „objektivní“ v tom smyslu, že by jimi byly výše uvedené negativní životní pocity působeny zpravidla i u jiných jedinců nacházejících se ve státě původu žadatele o azyl v obdobné situaci.“*

Žalobce uváděl, že mu byla odstraněna jedna ledvina a byl mu zaveden vývod. V Arménii přitom za lékařské úkony musel platit, s čímž mu pomáhali jeho prarodiče. Nicméně na důkladné kontroly nechodil, právě z důvodu nedostatku finančního zajištění. Poukázal na to, že lékařská péče je v Arménii poměrně finančně nákladná a navíc se jedná o systém „neformálních plateb“, což v sobě zahrnuje také naprostou nejistotu garantované péče.

V předchozím soudním řízení přitom k závěrům žalovaného Nejvyšší správní soud uvedl následující: *„K nemoci stěžovatele je potřeba uvést, že stěžovatel v průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany uváděl, že je léčba v Arménii zpoplatněna. Netvrdil však, že tato léčba není obecně dostupná nebo léčivé přípravky příliš drahé. Přesto se žalovaný zaměřil právě tímto směrem, nepokusil se ověřit, zda je tvrzení stěžovatele o platbách za léčbu pravdivé a odkázal jen na informace „důvěrných lékařů“, které se však k podstatě námitek stěžovatele nijak nevyjadřují. Jestliže žalovaný tvrdí, a krajský soud mu dává za pravdu, že získané informace vyvracejí tvrzení stěžovatele, pak s ním nelze souhlasit. Informace, které si žalovaný vyžádal od sítě „důvěrných lékařů“, se míjejí s tvrzeními, o něž opíral žádost o mezinárodní ochranu stěžovatel. Stěžovatel tvrdil, že za léčbu v arménských nemocnicích je nutné zaplatit vysoké finanční částky, které jsou pro něj nemyslitelné; jeho léčba sice byla v minulosti bezplatná, avšak pouze z důvodu postupu konkrétního lékaře. Nelze se ztotožnit ani s tvrzením žalovaného o tom, že ani lékařská péče v České republice není bezplatná. Jedná se o konstatování, které nijak nezohledňuje zdravotní stav stěžovatele, který již nyní nemá jednu ledvinu, a hrozí, že v budoucnu přijde také o druhou. Nejde tedy o stav, který by bylo možno bagatelizovat s odkazem na platby v systému zdravotní péče České republiky. Pouze*

nad rámec výše uvedeného a s vědomím, že situace v Arménii není notoriitou, kterou by nebylo třeba dokazovat, zdejší soud pouze upozorňuje, že není obtížné z dostupných informací o Arménii na stránkách Světové zdravotnické organizace zjistit, že aktuální situace v arménském zdravotnictví, co se týče skutečně požadovaných plateb, zřejmě není taková, jak žalovaný uvádí ve vyjádření ke kasační stížnosti. Dostupné údaje potvrzují námitky stěžovatele o „neformálních platbách“, které jsou vyžadovány pro lékařské ošetření.“

V novém správním řízení, jak žalobce dále uvedl, si správní orgán obstaral již informaci Světové zdravotnické organizace, byť by bylo zřejmě záhodno, aby časově odpovídala roku vydání napadeného rozhodnutí, nicméně závěry učiněné na jejím základě opětovně nesledovaly logiku výše předestřenou Nejvyšším správním soudem. Ten upozornil, že nebylo v řízení sporu o tom, že v nějaké formě je léčba dostupná za „poplatky“, ale podstatou byla skutečnost její nedostupnosti v případě žalobce. Správní orgán v napadeném rozhodnutí ve své podstatě detailně rozebral systém péče a potvrdil i tvrzení žalobce o systému neformálních plateb, avšak s odkazem na konkrétního lékaře v minulosti a úhradu prarodičů v roce 2009 uzavřel, že žalobce k efektivní lékařské péči mít přístup bude. Ačkoliv žalobce tvrdí opak. Takové závěry zcela odporují principům logického uvažování a dokazování ve smyslu § 3 správního řádu, když správní orgán tvrzení žalobce nevyvrátí, naopak informačními zdroji podpoří, aby následně dovodil naprosto nekorespondující závěry.

Z hlediska nebezpečí vážné újmy měl žalobce za to, že lze žalovanému rovněž vytýkat nesplnění řádného dokazování, jak je na něj poukazováno výše. Správní orgán v této části odkazuje zejména na ochranu orgánů státu původu, s tím, že arménské úřady řeší veškeré problémy, ať už s náboženským pronásledováním, či domácím násilím. Žalobce má za to, že takové závěry neplynou ze správního spisu a jsou v kontradiktu s vlastními citacemi správního orgánu. Opět citoval zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu, kde tyto závěry byly soudem zásadně zpochybněny právě na zprávy o situaci v Arménii, které byly součástí správního spisu: *“S ohledem na výše uvedené zdejší soud nemůže zaujmout konečné stanovisko k otázce efektivit vnitrostátní ochrany v zemi původu stěžovatelů. Nad rámec nutného odůvodnění ovšem považuje za vhodné poukázat na některé pasáže zpráv shromážděných žalovaným, které tvoří obsah správního spisu a kterými by se měl žalovaný v další fázi zabývat. Ze zprávy organizace Freedom House vyplývá: „Korupce je všudypřítomná a úplatkářství a protekcionářství je údajně běžné mezi pracovníky státní správy, kteří jsou zřídka kdy stíháni nebo odvoláni kvůli zneužití úředních pravomocí“[...], [L]idé, kteří patří do velmi malé části obyvatelstva, tvořené etnickými menšinami, jen zřídka kdy referují o případech otevřené diskriminace“[...]* *„Má se za to, že domácí násilí a obchodování se ženami a dívkami za účelem prostituce patří mezi závažné problémy“.* Ze zprávy MZV USA vyplývá: *„Tvrzení o přetrvávající korupci na všech úrovních státní správy oslabovala naplňování koncepce právního státu, přestože vláda podnikala omezené kroky k potrestání korupce mezi státními úředníky v nízkém a středně vysokém postavení.“ [...]* *„Příslušníci náboženských menšin trpěli společenskou diskriminací. Domácí násilí zůstávalo problémem, avšak z velké části nebylo státním orgánům oznamováno.“ [...]* *„Neexistoval zde žádný vyhrazený nezávislý mechanismus pro vyšetřování případů porušení lidských práv policií.“ [...]* *„Korupce v řadách policie byla nadále problémem“.* *[...] „Policie měla na starosti vyšetřování korupce a nejvyšší státní zástupce odpovídal za stíhání korupce. Ani jeden z těchto orgánů nespolupracoval*

aktivně s občanskou společností. Podle všeobecně rozšířených zpráv ani jeden z těchto orgánů nefungoval účinným nebo nezávislým způsobem a ani jeden z těchto orgánů neměl ke své činnosti dostatek prostředků.“ [...] „Skutečný počet trestných činů jako znásilnění byl nadále vyšší než počet oznámených trestných činů kvůli společenskému stigmatu a také kvůli tomu, že zde neexistovaly žádné ženy vykonávající policejní a vyšetřovatelskou práci“ [...] „Policejní orgány zaznamenaly ve sledovaném roce 762 případů domácího násilí, z toho ve 455 případech se jednalo o týrání páchané manželem či manželkou nebo partnerem či partnerkou. Případy domácího násilí mimo jiné zahrnovaly případy vraždy, pokusu o vraždu, použití násilí vůči osobě a mučení.“ [...] „Podle místních pozorovatelů většina domácího násilí nadále nebyla oznamována, protože se oběti bály fyzické újmy, obávaly se, že policie by je vrátila k jejich manželům, nebo 5 Azs 150/2014 - 67 pokračování se styděly svěřovat se se svými rodinnými problémy. Také se objevily zprávy, že policie projevovala neochotu zasahovat v takovýchto případech a odrazovala ženy od podání trestního oznámení, zejména mimo Jerevan.“ Také v posouzení nebezpečí vážné újmy chybí informace o konfliktu Arménie s Ázerbájdžánem, MZV ČR již od září 2014 na svých internetových stránkách varuje před cestováním do této oblasti: „Vzhledem k přetrvávajícímu konfliktu mezi Arménií a Ázerbájdžánem o Náhorní Karabach je uzavřena arménsko-ázerbájdžánská hranice. MZV ČR nedoporučuje cestovat do příhraničních oblastí s Ázerbájdžánem a do oblastí v blízkosti linie dotyku zneprátených stran. Bez možnosti přechodu je i linie dotyku mezi Náhorním Karabachem (a k němu přiléhajícími ázerbájdžánskými okresy kontrolovanými neuznanou „Náhorně karabašskou republikou“) a Ázerbájdžánem.“ Aktuálně se situace přitom stupňuje.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že popírá oprávněnost námitek uvedených právním zástupcem žalobce a současně s nimi nesouhlasí, neboť neprokazují, že by správní orgán v průběhu své činnosti porušil některé ustanovení správního řádu či zákona o azylu a následně vydal nezákonné rozhodnutí. Odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobce a na vydané rozhodnutí ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, jako správního orgánu, který postupoval v souladu se zákonem o azylu a jednotlivými ustanoveními správního řádu. Proto napadené rozhodnutí nelze považovat za nezákonné či vadné. Žalobce není a nebyl členem žádné politické strany, organizace či hnutí a žádným způsobem se ve veřejně politickém životě neangažoval. Dle přesvědčení žalovaného správní orgán postupoval v souladu s pokynem Nejvyššího správního soudu. Co se týče problémů žalobce s otcem, tyto měl na území Ruské federace, kde od roku 2002 společně žili a kde se otec dosud zdržuje a o rodinu nejeví zájem. V rámci země původu má žalobce rovněž možnost využít vnitřního přesídlení na jiné místo, kde žádná osoba o jeho příklonu ke křesťanské víře není obeznána a kde bude také v bezpečí, pokud by se otec do Arménie vrátil. Dále k tomuto žalobce sdělil, že po návratu z Ruské federace do Arménie žil v bezpečí u prarodičů a v souvislosti s náboženskou konverzí ani žádné potíže v zemi původu neměl. Křesťané v Arménii tvoří drtivou náboženskou většinu (Jezidé pouze 1,3%), proto neexistuje jediný důvod, proč by žalobci v případě ohrožení byla pomoc ze strany příslušných arménských úřadů odmítnuta. Dle přesvědčení žalovaného se správní orgán dostatečným způsobem zabýval rovněž otázkou udělení či neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, přičemž na základě přiložených informací o zemi původu týkajících se lékařské péče, výpovědí žalobce a lékařských zpráv nedospěl k opodstatněnosti jej udělit,

neboť se nejedná o případ hodný zvláštního zřetele. Zda je v Arménii bezplatná péče či nikoli nemá vliv na správnost vydaného rozhodnutí, v ČR také není veškerá zdravotní péče zdarma, a to je ČR ekonomicky na kvalitativně vyšší úrovni než Arménská republika. V této souvislosti žalovaný konstatoval, že v Arménii jsou všechna zdravotnická zařízení primární péče /nesoukromá, státní zdravotnická zařízení/ rozpočtová a poskytují ambulantní služby zdarma /obecné pediatrické služby, služby pro dospělé, specializované konzultační služby, laboratorní vyšetření, vyšetření pomocí lékařských přístrojů/. Základní balíček péče, v jehož rámci stát zaručuje bezplatné služby, se týká rozpočtových i soukromých zdravotních středisek či zařízení. Nezáleží na tom, kde pacient obdržel léčbu v rámci hospitalizace, zda v soukromé nebo státní nemocnici /Informace sítě „důvěrných lékařů“ č. AM-2820-2013 ze dne 26. 3. 2013/. Skutečnost, že dostupnost či úroveň zdravotní péče je v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu nižší či nákladnější, není možné považovat za azylově relevantní důvod (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 2 Azs 30/2007 ze dne 26. 7. 2007). Sám žalobce během pohovoru sdělil, že za péči lékaře neplatil žádné finanční prostředky, přičemž k jeho operaci došlo již na území ČR. Ze spisových materiálů považoval žalovaný za zřejmé, že žalobce měl v Arménii kde bydlet a z čeho žít, navíc nyní je žalobci již 24 let, je plnoletý, a proto se v případě návratu do země původu bude nucen o sebe postarat sám jako každý jiný občan Arménské republiky, přičemž azylově relevantní problémy v zemi původu tomuto nehrozí, může žít mimo své příbuzenstvo a s příbuznými členy rodiny, s nimiž měl rozepře, či s osobami jezídké komunity se ani nemusí stýkat, čímž předejde možným konfliktům. K otázce aktuálního vývoje v Náhorním Karabachu žalovaný uvedl, že v květnu 2016 uzavřeli ve Vídni prezidenti Arménie a Ázerbájdžánu příměří /zprávy databáze ČTK/, které ukončilo dubnový ozbrojený konflikt mezi oběma zeměmi, navíc žalobce s matkou v Náhorním Karabachu před vycestováním ze země původu ani nežili, proto není třeba se podrobněji k tomuto konfliktu vracet, přičemž rozhodnutí bylo vydáno až 31. května 2016, po uzavření příměří.

Při nařízeném jednání zástupkyně žalobce měla za to, že žalovaný nerespektoval názor Nejvyššího správního soudu a jeho závěry nejsou logické a správné. Přestože žalovaný své závěry částečně aktualizoval, jsou v konečném důsledku stejné, jako v předešlém rozhodnutí, které bylo tímto soudem zrušeno. Stejně tak zástupkyně žalobce vyslovila nesouhlas se závěry žalovaného týkajícími se humanitárních hledisek, neboť žalovaný neposoudil adekvátně kvalitu zdravotní péče v Arménii. Pověřený pracovník žalovaného vyslovil přesvědčení, že s ohledem na azylovou historii a zdravotní stav žalobce hodnotil všechna stanoviska tak, jak mu uložil Nejvyšší správní soud. K otázce zdravotního stavu žalobce žalovaný uvedl, že je mu tento stav objektivně znám, a proto důsledně posoudil kvalitu zdravotních služeb a potřebu finančních nákladů v zemi žalobce. Ve svém rozhodnutí doložil, že v Arménii je srovnatelná situace ve zdravotnictví jako v České republice, což ostatně dokládají i názory jednotlivých nevládních organizací. Pokud jde o kvalitu zdravotní péče, připomenul judikát Nejvyššího správního soudu, dle něhož ani nižší míra zdravotní péče není azylově relevantním důvodem. K azylové historii žalobce pak uvedl, že z Arménie cestoval přes Ukrajinu s vízem do Německa, přičemž v České republice jej zadržela policie, neboť měl falešné doklady. K otázce zabezpečení vnitřní ochrany pak uvedl doplněk výpovědi matky žalobce, která uvedla, že útoky ze strany bývalého manžela již ustaly, neboť si založil novou rodinu a o ně již nemá zájem. K otázce konverze na křesťanskou víru pak pověřený pracovník žalovaného uvedl, že matka doložila písemné vyjádření jezídké komunity, dle něhož s ohledem

na přestoupení k jiné víře přestala být matka i její synové jezídy. Dále uvedl, že žalobce má v Arménii nesporně sociálně ekonomické zázemí ve své širší rodině a nelze tvrdit, že by mu hrozilo do návratu do vlasti nějaké nebezpečí. Žalobce k věci uvedl, že v České republice čeká již 5 let na udělení mezinárodní ochrany. Zdůraznil, že sama Arménská republika o sobě samozřejmě tvrdí, že její zdravotní péče je na dobré úrovni, ale ve skutečnosti tomu tak není. Připomenul svůj špatný zdravotní stav, kdy mu byla odebrána jedna ledvina, nemůže dlouho stát ani dlouho pracovat. Není mu jasné, z čeho vychází tvrzení žalovaného, že chce v České republice zůstat jenom proto, aby byl se svými bratry. Žalovaný nebere ohledy na jeho vlastní případ. V Arménii by chtěl zůstat, ale nemůže. Uvedl, že jezídská komunita jej sice vyškrtla, nicméně to neznamená, že není nadále vystaven represím, a to v případě, že přijme jiné náboženství nebo že se ožení s ženou jiné národnosti.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a po prostudování obsahu správního spisu v kontextu s žalobními námitkami pak dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům.

Daná věc je před zdejší soudem projednávána již podruhé. V předcházejícím řízení podal žalobce žalobu, kterou se domáhal přezkoumání správnosti a zákonnosti rozhodnutí správního orgánu, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ust. §§ 12 – 14b zákona o azylu. Krajský soud neshledal žalobní námitky důvodnými, a proto žalobu zamítl. Tento rozsudek pak byl na základě kasační stížnosti žalobce přezkoumán Nejvyšším správním soudem, který jak rozsudek zdejšího soudu ze dne 15. 8. 2014, č. j. 29 Az 3/2014 – 65, tak i rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2013, č. j. OAM – 175/ZA-ZA05-ZA08-2012 zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení. V rozsudku (sp. zn. 5 Azs 157/2014) uvedl, že má za to, *„že žalovaný postupoval správně, jestliže se zabýval posouzením, zda zdravotní stav stěžovatele není důvodem udělení mezinárodní ochrany, a to i když stěžovatel tuto skutečnost jako relevantní z hlediska řízení o udělení mezinárodní ochrany neoznačil. Žalovaný ve svém rozhodnutí vycházel ze zprávy o dodržování lidských práv za rok 2012 vydané Ministerstvem zahraničí USA, zprávy Freedom House o situaci v Arménii z ledna 2013, z informace MZV ČR o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a z informace sítě „důvěrných lékařů“ ze dne 18. 10. 2013. Po přezkoumání obsahu těchto zpráv a jejich srovnání se zněním odůvodnění rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany a rozsudku krajského soudu musí kasační soud ve shodě s námitkami stěžovatele konstatovat, že skutkové závěry žalovaného nemají ve spisovém materiálu oporu, případně jsou s nimi v přímém rozporu. Nejvyšší správní soud má za to, že skutková tvrzení stěžovatele odpovídala požadavkům na hodnověrnost výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu. Za takovéto situace bylo povinností žalovaného přistoupit k zjišťování skutkového stavu způsobem, který by mohl tvrzení stěžovatele o jeho pronásledování potvrdit nebo vyvrátit. Žalovaný se však při získávání informací o zemi původu stěžovatele a dotazům na situaci v Arménii minul podstatou skutkových tvrzení stěžovatele. Žalovaný měl v souladu s logikou věci svoji pozornost zaměřit na zjištění, zda je skutečně pravdivé tvrzení, že jezídská komunita v Arménii pronásleduje své bývalé členy a zda je tato její případná činnost efektivně potírána. Stejně tak se měl pokusit zjistit, zda je tvrzení o placené léčbě či nezbytnosti poskytování úplatků pravdivé. Nejvyššímu správnímu soudu*

nadto neuniklo, že tvrzení stěžovatele jsou potvrzována rovněž informacemi o zemi původu shromážděnými žalovaným v průběhu správního řízení. Dále žalovaný uvedl také to, že tvrzení stěžovatele o pronásledování ze strany jeho otce je nepodložené. Z úřední činnosti mu nicméně muselo být známo, že matka stěžovatele v paralelně vedeném řízení poukazovala na incident, při kterém měla být napadena ruský mluvčím mužem. Tvrdila, že se jednalo o osobu, která byla vyslána jejím bývalým manželem (otcem stěžovatele), aby ji zabil. Uvedené žalovaný rovněž ve svém rozhodnutí nijak nereflektoval.....Předmětné zprávy mimoto poukazují také na stigmatizaci žen trpících domácím násilím, které se neobracejí na státní orgány se žádostí o pomoc. Tyto zprávy naopak neobsahují jakoukoliv zmínku o postavení jezídů v zemi původu stěžovatele a vnitřních vztazích v jezidské komunitě. Je sice pravdou, že videozáznam předložený stěžovatelem, který měl potvrzovat krutost jezídů, nebyl záznamem událostí, které by se odehrály v Arménii, přesto měl vést žalovaného k ověření skutečnosti, zda by podobné násilnosti nemohly přicházet v úvahu právě také v zemi původu stěžovatele. Žalovaný nicméně nejenže zcela odhlédl od předmětné nahrávky, nýbrž neučinil ani žádný krok k tomu, aby získal informace o současném postavení jezídů, kteří konvertovali k jinému náboženství, v Arménii. V tomto ohledu lze poukázat rovněž na skutečnost, že navzdory tomu, že žalovaný u MZV adresně vyžádal informace o zemi původu stěžovatele, dotázal se jen na postavení Arménů po návratu do země, aniž by se zaujímal o to, zda je skutečně možné, že jezidská komunita v zemi původu stěžovatele pronásleduje své bývalé stoupence.....K nemoci stěžovatele je potřeba uvést, že stěžovatel v průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany uváděl, že je léčba v Arménii zpoplatněna. Netvrdil však, že tato léčba není obecně dostupná nebo léčivé přípravky příliš drahé. Přesto se žalovaný zaměřil právě tímto směrem, nepokusil se ověřit, zda je tvrzení stěžovatele o platbách za léčbu pravdivé a odkázal jen na informace „důvěrných lékařů“, které se však k podstatě námitek stěžovatele nijak nevyjadřují.....Nelze se ztotožnit ani s tvrzením žalovaného o tom, že ani lékařská péče v České republice není bezplatná. Jedná se o konstatování, které nijak nezohledňuje zdravotní stav stěžovatele, který již nyní nemá jednu ledvinu, a hrozí, že v budoucnu přijde také o druhou. Nejde tedy o stav, který by bylo možno bagatelizovat s odkazem na platby v systému zdravotní péče České republiky.....Přestože je tedy případné udělení humanitárního azylu otázkou správního uvážení žalovaného, je s ohledem na nutnost dodržení mezinárodních závazků na něm, aby se zabýval také tím, zda jsou u stěžovatele splněny důvody pro aplikaci zásady non-refoulement, popřípadě otázkou, zda ve vnitrostátním právu České republiky jsou dostupné jiné efektivní prostředky, které v případě neudělení humanitárního azylu stěžovateli zajistí posouzení jeho zdravotního stavu podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.....K uvedeným částem shromážděných zpráv o zemi původu lze dále citovat rozsudek zdejšího soudu ze dne 11. 11. 2004, č. j. 6 Azs 110/2004 - 75: „Tvrdí-li žadatel v řízení o azyl, že nemá faktickou možnost bez jisté újmy obrátit se o pomoc na příslušné orgány v zemi svého původu, musí správní orgán zaměřit dokazování i tímto směrem, neboť z pohledu splnění podmínek podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., jde o zjištění podstatné; správní orgán v takovém případě zejména žadatele vyzve, aby svá tvrzení konkretizoval, předložil o nich důkazy či konkrétně označil možnost jejich obstarání. Nepostupuje-li správní orgán takovým způsobem a žádost o udělení azylu zamítne s odůvodněním, že žadatel se na orgány v zemi svého původu přesto měl obrátit, soud k žalobnímu bodu jeho rozhodnutí pro vady řízení spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí podle § 76

odst. 1 písm. a) s. ř. s. zruší. “ Závěrem Nejvyšší správní soud konstatuje, že pokud ani po doplnění dokazování nebude možné tvrzení stěžovatele doložit nebo vyvrátit, žalovaný bude povinen z takového tvrzení vycházet (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS). “

Krajský soud v novém přezkumném řízení posuzoval, zda žalovaný v nově otevřeném správním řízení postupoval v souladu s požadavky Nejvyššího správního soudu a zda závěry vyslovené v napadeném rozhodnutí byly vysloveny v souladu s tímto zrušujícím rozsudkem.

Z obsahu doplněného správního spisu krajský soud zjistil, že doplňující pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl s žalobcem proveden dne 14. 12. 2015. Upřesnil v něm, že vyznává evangelickou víru. Zopakoval, že je jezída, přijal křest evangelické církve a všichni jeho příbuzní ho neuznávají. Je nemocný, má umělý vývod a 5× 6× denně se musí takzvaně vycévkovat. Katetry, které jsou jednorázové, používal v Arménii i jeden měsíc, a často tak míval v močovém měchýři infekci. Kdyby se do Arménie vrátil, tak neví, co by s ním bylo, nikdo by mu nepomohlo. Navíc konvertoval ke křesťanství a mohli by ho za to i potrestat. Tamní křesťané mu také nepomohou, nemohou ho ochránit před jeho příbuznými. Do otázek víry nezasahují a policie už vůbec ne. Dále uvedl, že nemůže žít v azylovém zařízení, necítí se tam kvůli svým zdravotním problémům dobře, například proto, že musí chodit na společné toalety. V případě jeho návratu do vlasti by nastala strašná situace. Nikdo by jej nepřijal, byl by pronásledován jezídkou komunitou. Vzhledem ke svému zdravotnímu stavu by nemohl pracovat, nemůže zvedat nic těžkého. V Arménii se necítí svobodný. Ze všech stran by na něho byl vyvíjen nátlak kvůli jeho víře. Na státní orgány by se v případě protiprávního jednání obrátit nemohl, protože když slyší něco o jezidech, řeknou, aby si to vyřešil sám.

V nově otevřeném správním řízení, jak dále vyplynulo ze správního spisu, předložil žalobce na podporu svých tvrzení internetové články v ruském a anglickém jazyce, lékařské zprávy ze dne 1. 11. 2015, 10. 11. 2015 a 11. 12. 2015, dále 7 kusů fotografií a kompaktní disk s videozáznamy ze žalobcova křtu, samocévkování a reportáž o jezídké komunitě v Iráku. Dále z průběhu správního řízení vyplynulo, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je strach z otce, příbuzných a jezídké komunity z důvodu náboženské konverze a dále obava z horší zdravotní péče.

Žalovaný, jak v napadeném rozhodnutí konstatoval, vzal při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany v úvahu výpověď žalobce, výpověď jeho matky, matkou doložené materiály a informace, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Arménii. Žalobce měl možnost ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu se s těmito podklady seznámit a vyjádřit se k nim a navrhnout další podklady pro rozhodnutí. K tomu žalobce doplnil, že on i jeho bratři by měli být povoláni do armády. Jejich náboženství jim ale zakazuje vzít do rukou zbraň. Všichni změnili víru z jezídké na křesťanství. Stoprocentně ví, že pokud by se vrátil do Arménie, nikdy nebude mít klidný život. Státní orgány Arménie se jeho situací vůbec nebudou zabývat. Upozornil také na svůj zdravotní stav a na to, že má pouze jednu ledvinu. Když se vrátí do Arménie, přestože tam je zdravotnictví na vysoké úrovni, nevyhne se k tomu, že za vše musí platit. V tomhle stavu nemůže pracovat, jeho zdravotní stav mu to neumožňuje.

Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že žalovaný se znovu případem žalobce podrobně zabýval, posuzoval jeho azylový příběh na základě výpovědí žalobce a jeho matky učiněných v řízení o mezinárodní ochraně a na základě informací o zemi původu. Po provedeném přezkumném řízení dospěl krajský soud k závěru, že správní řízení netrpí vytýkanými vadami, napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem. Výčet důvodů pro udělení azylu uvedených v § 12 zákona o azylu je taxativní a nelze jej rozšiřovat o důvody další.

Ze správních řízení krajský soud zjistil, že žalovaný vzal v potaz materiály předložené žalobcem a následně se s nimi v odůvodnění napadeného rozhodnutí vypořádal. Po opakovaném posouzení jejich obsahu se tedy lze přiklonit k závěru, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Ve svých výpovědích nesdělil, že by se jakkoliv zapojoval do veřejného dění ve vlasti, či byl členem politické strany nebo jiné organizace. Vlast opustil společně se svou matkou a dvěma bratry kvůli strachu z otce a jeho příbuzných. Žalobce neuváděl žádné potíže politického charakteru ani žádné jiné potíže se státními orgány ve své zemi původu. Neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod. Krajský soud přisvědčil názoru žalovaného, že nelze proto dospět k závěru, že by žalobce byl ve vlasti pronásledován ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu.

V řízení dle názoru krajského soudu rovněž nebylo prokázáno, že by žalobce mohl mít důvodné obavy z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, tedy z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Důvody pro udělení azylu na základě daného ustanovení jsou zákonem taxativně vymezeny. Správní orgán se v nově otevřeném řízení opakovaně zabýval posouzením žádosti žalobce a ve shodě se závěry Nejvyššího správního soudu vyslovenými ve zrušujícím rozsudku opatřil aktualizované informace o situaci v Arménii. Konkrétně hodnotil informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 26. 2. 2016, která odkazuje na čl. 26 Ústavy Arménské republiky hovořící o svobodě vyznání a dále se vyjadřuje k samotnému postavení jezídké komunity. Jedná se o etnickou skupinu, která si uchovala náboženství založené na stoleté tradici, o jejíž dodržování usiluje v každodenním životě. Pokud dojde ze strany jezída ke změně náboženství, komunita vůči němu může projevit negativní postoj a tato osoba bude takzvaně hodna opovržení. Tento závěr porovnal žalovaný s potvrzením předloženým žalobkyní od Jezídkého národního svazu Arménské republiky ze dne 4. 6. 2012 o jejím vyloučení z tohoto společenství. K tomu žalovaný podotkl, a k tomuto závěru se přiklání i krajský soud,

že navzdory tomu, že žalobce byl vyloučen z daného společenství, rodina matky jej nezavrhl, mohl zůstat u jejich rodičů a je rovněž nepochybné, že pomoc mohl hledat i u svého strýce. Měl tedy kde bydlet a z čeho žít a současně se i měl na koho obrátit. Rovněž tak nelze dovodit, že by jeho náboženská konverze vyvolala jakoukoliv neadekvátní reakci či hrozbu postihu za takové počínání ze strany jezídké komunity. Tyto závěry nemohou být v žádném případě vyvráceny důkazy o životě jezídké komunity v Irácké republice, které matka žalobce v průběhu správního řízení dodatečně doložila. V případě žalobce tak nelze spatřovat azylově relevantní újmu, ačkoliv lze připustit, že jeho životní situace je nelehká.

Dále je nepochybné, že správní orgán se v návaznosti na závazný právní názor Nejvyššího správního soudu zabýval otázkou konverze žalobce ke křesťanství a ve vazbě na to i jeho obavami z pronásledování a násilí ze strany jeho otce a příbuzných. Vzhledem k věku žalobce v době, kdy mělo k násilí docházet, vycházel žalovaný i z výpovědí matky žalobce. Dále si za tím účelem vyžádal doplňující informace věnující se problematice ženských práv, rovnosti pohlaví a problematice domácího násilí v Arménii. Připomenul, že Zpráva Komisaře pro lidská práva Rady Evropy se k tomuto tématu vyjadřuje velmi podrobně, když zmiňuje, že státní představitelé Arménie obecně uznávali existenci problémů v této oblasti a také to, že na jejich řešení je zapotřebí vynaložit větší úsilí. Žalovaný konstatoval, že Arménie je signatářem celé řady mezinárodních dokumentů týkajících se ochrany ženských práv a odstranění diskriminace žen. Arménská ústava stanoví, že všichni občané jsou si rovni a že diskriminace z důvodu pohlaví je zakázána. Rovněž trestní zákoník zahrnuje genderovou rovnost jako zásadu pracovněprávní legislativy. V roce 2013 byl přijat a v účinnost vstoupil zákon o různých právech a rovných příležitostech pro ženy a muže. Hlavním orgánem, který se zabývá ženskými právy a genderovou rovností, je odbor pro problematiku rodin, žen a dětí na Ministerstvu práce a sociálních věcí. Navzdory tomu předmětná zpráva připouští, že případy domácího násilí nejsou účinným způsobem rozpoznávány, vyšetřovány, stíhány a trestány a to i za situace, že znásilnění je trestným činem a nejvyšší trest je odnětí svobody na 15 let. Rovněž tak týrání mezi manžely a násilí vůči ženám je velmi rozšířeným jevem. Je však zřejmé, že dané problémy nelze označit za takové, které by vláda neřešila či popírala. Žalovaný upozornil, že ze shromážděných podkladů vyplývá, že arménské státní orgány danou problematiku řeší, a to i za podpory nevládního sektoru. Žalobce a rovněž tak žalobcova matka tak mají reálnou možnost obrátit se o pomoc na kompetentní státní orgány či nevládní organizace působící na poli ochrany práv žen. K takto vysloveným názorům žalovaného se krajský soud přiklání. Rovněž tak souhlasí s jeho názorem, že obavy žalobce z pronásledování jeho otcem již v současné době nejsou aktuální. Sama matka žalobce totiž ve svém doplňujícím pohovoru uvedla, že ji manžel již nepronásleduje a že „jí už dal pokoj“, protože se oženil a má děti. Z toho lze dovodit, že tato hrozba již pominula. Navíc krajský soud uvádí, že je mu z jeho úřední činnosti známo, že matka žalobce v doplňujícím pohovoru týkajícím se její žádosti o udělení mezinárodní ochrany dále vysvětlila, že před dvěma lety se domnívala, že bývalý manžel na ni zaútočil, ale nakonec zjistila, že to nebyla pravda.

Krajský soud se rovněž přiklonit k názoru žalovaného, že žalobce za nastalé situace může využít i institutu tzv. vnitřního přesídlení, aby se vyhnul kontaktu s lidmi z jezídké komunity. Sama matka žalobce uvedla, že za pobytu u svých rodičů v Jerevanu jezdila do Ečmiadzinu, kde navštěvovala evangelický kostel. Dále

potvrdila, že jí pomáhali také její souvěrci. Matka žalobce rovněž sdělila, že byla schopna obstarat nemalou finanční částku na vycestování své a svých tří synů. Žalovaný rovněž připomněl, že matce žalobce i žalobci samotnému nic nebránilo v tom, aby podali žádost o mezinárodní ochranu, a to již po vstupu na území Gruzie či Ruska. Mohli tedy využít ochrany orgánů zemí, kam vstoupili bezprostředně po opuštění Arménie. Vzhledem k tomu, že tak neučinili, žalovaný nepovažoval jejich problémy za natolik palčivé. I toto hodnocení považuje krajský soud za přesvědčivé a přiklání se k názoru žalovaného, že uváděné pohnutky nelze podřadit po zákonný důvod uvedený v § 12 písm. b) zákona o azylu.

Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který sice zohledňuje rodinné vazby, ale uplatňuje se toliko vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce shledán zákonným, neboť žalobce není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona.

Podle ust. § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Udělení humanitárního azylu je zcela na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla tzv. spravedlivého procesu. Žalovaný se v této souvislosti zabýval zejména rodinou, sociální a ekonomickou situací žalobce o udělení mezinárodní ochrany a přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu. K této otázce žalobce ve svých výpovědích uvedl, že mu v dětství za pobytu v Rusku byla operativně odstraněna pravá ledvina a v roce 2009 podstoupil v Arménii v jerevanské nemocnici operaci levé ledviny, kdy mu byl zaveden umělý vývod. Z důvodu finanční nákladnosti žalobce po operaci nechodil na pravidelné kontroly, byl asi jen 2× na kontrole u lékaře, který ho operoval. Z lékařských zpráv vyplývá, že kvůli nutnému samocévkování dochází občas i k infekci, léčba medikamenty i potřeba samocévkování je v jeho případě trvalá. Žalovaný podotkl, že již ve svém předchozím rozhodnutí na základě shromážděných informací konstatoval, že urologická a nefrologická léčba je pro žalobce v místě jeho bydliště ve vlasti dostupná. Dostupné jsou i potřebné léky a katetry pro samokatetrizaci. Žalovaný se rovněž zabýval finanční dostupností potřebné léčby pro žalobce v jeho vlasti. Vycházel ze zprávy o analýze zdravotního systému. Vyplynulo z ní, že všechny osoby, vyjma osob identifikovaných, musí za nemocniční služby nezahrnuté do balíčku základních příspěvků platit uživatelské poplatky. Hlavní zdroje pro financování zdravotnického sektoru v Arménii představují přímé platby, mezi něž patří takzvané uživatelské poplatky. Uživatelské poplatky byly zavedeny v jerevanských nemocnicích v roce 2003 jako spoluúčást na balíčku základních příspěvků. Ze studie provedené v roce 2013 bylo zjištěno, že počet pacientů, kteří platili neoficiální platby v nemocnicích, se po zavedení oficiálních uživatelských poplatků snížil o 8,2 %. Zpráva se také zmiňuje o přístupu vlády, která se snaží zajistit, aby si pacienti byli jasně vědomi, na jaké příspěvky mají nárok. Ministerstvo zdravotnictví rozšiřuje plakáty a letáčky určené jednotlivým zranitelným skupinám,

kteří je informují o jejich nárocích, a vyžaduje, aby tyto plakáty byly vyvěšeny u vchodu do zdravotnických zařízení. Od roku 2000 byla zavedena služba takzvané horké linky, jejímž prostřednictvím se veřejnost může se svými stížnostmi obracet nebo vznášet dotazy přímo na ministra, a ministerstvo se snaží spolupracovat s hromadnými sdělovacími prostředky na zvyšování povědomí obyvatelstva v této oblasti. Žalovaný upozornil, že z vyjádření žalobce vyplynulo, že jeho prarodiče byli schopni a ochotni zaplatit jeho operaci v roce 2009. Dále měl možnost chodit na kontrolu k lékaři, který jej operoval a za vyšetření žádnou platbu nepožadoval. Správní orgán dále poukázal na možnost žalobce požádat o přiznání některého ze stupňů invalidity. Sám žalobce připustil, že si takovou žádost doposud nepodal. Přitom by měl kromě invalidního důchodu nárok na bezplatné poskytování zdravotnických služeb v rámci balíčku základních příspěvků. Z jeho výpovědi přitom vyplývá, že i s popsáním zdravotním handicapem je zcela samostatný a praceschopný. Z ničeho rovněž nevyplývá, že by žalobci nebyla ve vlasti poskytnuta specializovaná zdravotní péče. Důvodem pro opuštění vlasti bylo chování jeho otce, který matce vyhrožoval smrtí, protože od něho odešla a spolu se syny přijala křesťanství. Nikoliv tedy problémy s dostupností zdravotní péče. Žalovaný tak dospěl k závěru, a krajský soud se s tímto závěrem ztotožňuje, že žalobcovu situaci s ohledem na věk, deklarovaný zdravotní stav a sociálně ekonomické zázemí ve vlasti nelze hodnotit jako hodnou zvláštního zřetele. Upozornil rovněž, že pokud jde o skutečnost, že úroveň či dostupnost zdravotní péče by měla být v zemi původu žalobce o mezinárodní ochranu nižší či nákladnější než České republice, nelze tuto skutečnost považovat za azylově relevantní důvod (viz. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Azs 30/2007 ze dne 26. 7. 2007).

Krajský soud dále z průběhu správního řízení zjistil, že správní orgán postupoval dle § 28 zákona o azylu a zkoumal, nesplňuje-li žalobce důvody k udělení tzv. doplňkové ochrany tak, jak je upravena v ust. § 14a a § 14b zákona o azylu.

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. V odůvodnění této části rozhodnutí (str. 11 až 13) žalovaný vycházel jak z informací poskytnutých matkou žalobce, tak z informací získaných v průběhu správního řízení, které lze označit za transparentní, objektivní a aktuální v době

vydání žalobou napadeného rozhodnutí a vypořádal se s nimi při posuzování skutečnosti, zda žalobci hrozí pro případ návratu vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že tomu tak není. Žalovaný se z pohledu doplňkové ochrany opětovně zabýval všemi žalobcem tvrzenými skutečnostmi, přičemž konstatoval, že žalobce neuvedl žádnou takovou skutečnost, z které by vyplývalo, že by se v době svého pobytu v Arménii stal terčem cíleného zájmu státních orgánů své vlasti, z čehož by se dala možnost vzniku vážného nebezpečí v případě návratu do vlasti odvozovat. Žalovaný tak dospěl k závěru, že lze opodstatněně předpokládat, že žalobci v případě návratu do Arménie by nemohlo ze strany arménských státních orgánů nic konkrétního hrozit. Stejně tak tvrzenou hrozbu násilí ze strany jeho otce a jezídkého společenství žalobce konkrétně nedoložil a žalovaný takové nebezpečí ze získaných důkazů v žádném případě nezjistil. Rovněž tak nelze dojít k závěru, že samotná skutečnost, že matka žalobce opustila svého manžela a vzdala se jezídké víry, vyvolala v této komunitě takovou reakci, kterou by bylo možno označit za hrozbu vážné újmy a ust. § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný dospěl k závěru, že se strany jezídké komunity žalobci také nehrozí žádné problémy. Potíže jeho matky souvisely zejména s odchodem od žalobcova otce a nesouhlasem jeho rodiny s její konverzí. Ani informace Ministerstva zahraničních věcí nehovoří o jakémkoliv konkrétním postihu. Zmiňuje pouze negativní reakci ve smyslu opovržení takovými osobami. Sama skutečnost, že žalobcova matka opustila se syny svého manžela a vzdala se jezídké víry, nevyvolala v komunitě jezídů takovou reakci, kterou by bylo možno označit za hrozbu vážné újmy. Žalovaný dále, konstatoval, že nelze vyloučit, že by doplňková ochrana mohla být žalobci udělena z důvodu nedostatečné úrovně zdravotní péče v zemi původu. Tato nedostatečnost by však musela dosahovat úrovně označitelná za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení. Žalovaný však dospěl k závěru, že takové problémy žalobce s odepřením poskytnutí lékařské péče ve vlasti neměl. V dětství mu byla operativně odstraněna pravá ledvina, v pozdějším věku kvůli hydronefóze podstoupil operaci i druhá ledviny a byl mu zaveden umělý vývod. Lékař, který operaci provedl, jej následně 2 × bezplatně vyšetřil. Z předložených lékařských zpráv i vyjádření žalobce je zřejmé, že jeho současný zdravotní stav je trvalého charakteru, takže vyžaduje doživotní cévkování a medikamentózní léčbu. Avšak tato situace nebyla pro žalobce důvodem pro opuštění vlasti. Byly to výhrůžky jeho otce, zejména vůči žalobcově matce. Žalovaný považoval za zřejmé, že žalobce je i vzhledem ke svému zdravotnímu stavu práce schopný a zcela samostatný. Rovněž má ve vlasti, jak již bylo shora konstatováno, možnost požádat o přiznání invalidity. Aby se jednalo o skutečné nebezpečí hrozby vážné újmy, musela by být úroveň zdravotní péče v zemi původu žalobce natolik špatná, aby ho skutečně v případě návratu ohrožovala na životě, což však vzhledem k získaným žalobcem doloženým informacím o situaci v zemi původu není jeho případ. Žalobce se nenachází v akutním ohrožení života či ohrožení základních životních funkcí, musí však dbát na dodržování hygienických podmínek kvůli případným infekcím. Není tedy důvod označit situaci žalobce v případě jeho návratu do vlasti za vystavení osoby mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení. Vážnou újmu nemůže žalobce v případě návratu do vlasti utrpět ani z důvodu samotného podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky. K neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu je přístupováno stejně jako k jiným osobám navrátilým se zahraniční. Tito lidé nejsou pronásledováni. Informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 12. 6. 2015 uvádí, že neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu nehrozí žádné nebezpečí. Žalovaný tak dospěl k závěru, že žalobci

v případě návratu do vlasti nehrozí přímé bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14 a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu. S těmito závěry se krajský soud ztotožňuje.

Krajský soud rovněž shledal, že se žalovaný zabýval otázkou, zda žalobci hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení. Žalovaný konstatoval, že ze shora uvedených informačních zdrojů je známo, že v zemi původu žalobce neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyni za vážnou újmu dle ust. § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Z uvedených podkladů vyplývá, že ke sporadickým ozbrojeným střetům mezi arménskými a ázerbájdžánským vojáky dochází už od uzavření příměří v roce 1994, ale pouze na hranicích mezi těmito státy nebo v oblasti Náhorního Karabachu. Nikoliv však v Jerevanu, či jiných místech Arménie. Případné vycestování žalobce nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky. Žalobce má veškeré nejbližší příbuzné v Arménii a v České republice ani na území Evropské unie žádné příbuzné nemá. Z ničeho tedy nelze dovodit, že by v České republice byla doplňková ochrana udělena některému z rodinných příslušníků žalobce. Krajský soud tedy ve shodě s názorem žalovaného konstatuje, že žalobce nesplňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu.

Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný však náklady řízení nepožadoval, proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 8. červen 2017

JUDr. Magdalena Ježková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
J. L.